

Uitgave van de Historische Kring Gent, 16e jaargang (2009) nummer 2

Ganita mare

Colofon: Op voorlaatste pagina

Deze mare is bestemd voor:

Zie enveloppe/omslag

Vijf Gendtse Indiëgangsters. V.l.n.r.: Stef Driessen, Wim Selman, Gert Boerboom, Gerard Hubbers en Henk Derksen. Te zien op onze Kersenfeesttentoonstelling.

Ganita mare

Inhoud 2009-2

2. Kersenfeest 2009 Oud Indiëgangers
Nieuw e-mailadres HKG
3. Dorpswandeling
4. Jaarverslag 2008
6. In memoriam Tom Nahon
8. Hittenri-er bi-j Hannusbaos
9. Oproep hobbyist boekbinder
10. Lintje voor Geert Visser
11. 1959-2009 PRO CORPORE
13. Gaat de kring nog digitaler?
14. Boerderij De Lootakker
18. Verslag lezing tabaksteelt
20. Rond 1950
23. Uitgaanstip
24. Bakstenen en brood, verslag
26. Stijn Schaars
30. Overleden, aanwinsten, nieuw lid
31. Colofon, achterkant kaart

Kersenfeest 2009 — Gendtse Indiëgangers op tentoonstelling Kersenfeest

Ook dit keer houdt de Historische Kring Gende met het Gendtse Kersenfeest weer haar al jaren veelbezochte fototentoonstelling in de Leemhof. Ditmaal over de Gendtse Indiëgangers, omdat het al meer dan 60 jaar geleden is dat ook Gendtse jongens naar Nederlands Indië vertrokken om daar de rust in onze vroegere kolonie te herstellen. Dit hoofdstuk in onze geschiedenis, lang onbelicht en weggestopt, is uitgebreid beschreven in het mooie jubileumboek van de Historische Kring "Gendt tussen stad en dorp", dat in maart vorig jaar uitkwam. Dit verhaal wordt nu uitgebreid met een fototentoonstelling om de militairen die in de jaren 1946 tot 1949 verplicht of vrijwillig naar de Verre Oost gezonden werden, te eren en te benadrukken dat ze nog niet vergeten zijn. Er zullen op de tentoonstelling ook uit die tijd afkomstige voorwerpen te zien zijn die vooral de laatste maanden door familie van overleden oud-Indiëgangers en door de weinige nog overlevenden opgezocht en aan de kring beschikbaar gesteld zijn.

Het thema Oud-Indiëgangers past overigens prima bij het thema van het Kersenfeest van dit jaar "Door de jaren heen" dat de organiserende vereniging, het Schuttersgilde, heeft gekozen. De tentoonstelling is zoals altijd weer in de Blauwe Zaal van de Leemhof. Tijdens openingstijden, zaterdag 27 juni van 14.00 tot 21.00 uur en op

Wim de Haar op patrouille in Nederlands Indië

zondag 28 juni van 11.00 tot 20.00 uur, zal doorlopend een videofilm vertoond worden over het vertrek van de soldaten naar Indië. De opening is ook weer samen met Kunstkring Gendt Verbeeld, die in een andere zaal haar tentoonstelling houdt. De openingshandeling is op zaterdag om 14.00 uur en wordt verricht door de nieuwe kersenkoningin met haar hofdames. **Wij hopen dat veel van de Oud-Indiëgangers die nog in leven zijn of hun familie hierbij aanwezig willen zijn.**

Verder liggen op de tafels nog een aantal fotoalbums, met schoolfoto's van lang en nog niet zo lang geleden. Een succesrecept, dat alle bezoekers van Gendt en daarbuiten inmiddels bekend is.

Nieuw e-mailadres HKG

Al eens gekeken naar onze vernieuwde website? Alles is door onze webmaster, Aad Hendriks, althans volgens ons, nu nog overzichtelijker ingedeeld. De website is nog steeds te vinden op www.historischekringgente.nl. We hebben wel een nieuw e-mailadres: **historischekringgente@betuwe.net** wordt per 1 juli:

info@historischekringgente.nl. Wilt u dit dus s.v.p. veranderen? Als u onze nieuwsbrief per e-mail wilt ontvangen en u hebt onlangs uw e-mailadres veranderd of juist nieuw gekregen: geef het ons dan s.v.p. door.

Markt aangekomen. Van daar ging het over de dijk via Dijkstraat en Dorpsstraat weer terug naar het uitgangspunt.

Onderweg werd wat verteld over de gebouwen, kunstwerken, het archeologische en meer recente verleden en alles wat verder nog langs kwam. Na afloop, bij een kopje koffie of thee in Villa Ganita werd nog nagepraat.

Ook geboren en getogen Gendtenaren zagen Gendt weer met andere ogen.

Zelfs met andere oren,

want het in theorie zo rustige zondagse Gendt, blijkt in de praktijk qua verkeer best luidruchtig. Maar het smaakte naar meer en bij zo'n enthousiasme moet dit gewoon gebeuren. Zondag 21 juni is er weer iets gepland. U kunt zich nog opgeven bij

historischekringgente@betuwe.net of op ons al in gebruik zijnde nieuwe e-mailadres: info@historischekringgente.nl.

Om 14.00 uur is het vertrek vanaf Villa Ganita; prijs € 2,50 per persoon.

Yvonne de Boer

Dorpswandeling

Onze eerste, echte historische kring dorpswandeling was eind maart een feit. Er waren door enkele bestuursleden al wel eens voor familie en vrienden een soort rondleidingen door Gendt gehouden en dat bleek zo leuk, dat we het ook een keer aan leden wilden aanbieden. Men kon zich inschrijven voor € 2,50 per persoon en dertien mensen namen daadwerkelijk aan de première deel. Het was mooi wandelweer, halverwege besproeid met een minibuitje. Toen waren we inmiddels vanaf Villa Ganita al op de

Jaarverslag 2008

Bij het maken van een jaarverslag sta je weer even stil bij het vorige jaar, want het wordt, dat is logisch, altijd pas na afloop van een jaar gemaakt. Wij zijn immers geen Jomanda. Belangrijke gebeurtenissen schieten je dan meteen te binnen, over andere moet je toch even nadenken. Onvergetelijk was het uitbrengen van ons boek *Gendt tussen stad en dorp*, ter gelegenheid van ons 25-jarige jubileum. Ons jubileum is overigens een knalfeest in Boerstal op 15 maart 2008

geworden in aanwezigheid van veel van onze leden en met een Betuwse muziekbijdrage van Dick van Altena. De dag daarop, was de drukste bezoekersdag op onze website, natuurlijk mede dankzij de foto's die meteen van ons feest erop geplaatst zijn. Wij kregen heel veel enthousiaste commentaren en mooie recensies op ons boek en we hebben door onze promotieactiviteiten, zelfs in een kraam op de Oranjemarkt, heel wat boe-

ken verkocht, maar nog niet allemaal, dus als u nog een cadeau nodig hebt....

Onze steeds actuele website heeft er overigens meer dan een week door een storing uitgelegen. Onze excuses voor degenen die ons in de tussentijd via die website benaderd hebben en niks van ons gehoord hebben: dat moet de reden geweest zijn. Wel zijn alle e-mails beantwoord en dat zijn er veel, met tal van vragen. De meeste gaan over genealogie, maar om u een idee te geven van de rest, dat varieert van (veer)boten op de Waal, via informatie over oude foto's, volksverhalen en dijkdoorbraken tot plaatselijke spreekwoorden etc. etc.

Sprekend over boten en dergelijke, ons bestuur kwam intussen in een iets rustiger vaarwater; de stress van het maken van het boek was voorbij. Enkele bestuursleden kamp(t)en nog wel met gezondheidsklachten. Dit was ook de reden voor Harrie Scholten, ex-Mister Marktpraat, om de redactie van ons blad *Ganita Mare* over te dragen. Alle bestuursleden schrijven nu regelmatig iets daarin, doen research en hebben interviews met oude inwoners van Gendt over zaken uit het verleden. Met Tom Nahon ging het ook steeds slechter. Hij had al een rugoperatie achter de rug en na een daarop volgende knieoperatie bleef het lopen moeizaam en ging hij steeds meer achteruit. Begin maart van dit jaar overleed hij.

Dus de rust is slechts relatief. Ieder bestuurslid heeft zijn taak en enkelen zitten ook in diverse commissies, zoals in de werkgroep voor de Lingewaardse canon, die in maart 2009 in boekvorm verscheen, het Cultureel Historisch Platform, het Cultureel Platform, bij vergaderingen met de gemeente, het wijkplatform of Rijkswaterstaat,

Onze penningmeester doet een dansje met zijn vrouw op Open Monumentendag onder begeleiding van Leo van Schaijk

Open Monumentendag, Straatnamen- en Cultuurcommissie etc. etc.

Er waren weer verschillende tentoonstellingen, zoals met het Kersenfeest over het jubilerende

Thetis en de Woningbouwvereniging en zoals ieder jaar weer met Open Monumentendag, ditmaal over de Betuwsche Stoomtrammaatschappij, zelfs nog begeleid door accordeonmuziek. Er werd een multiculturele workshop over godsdienst voor scholieren van het OBC gehouden, er werden klassen en andere groepen ontvangen met rondleiding of een beamer-presentatie en Geert Visser, onze voorzitter, hield maandelijks een geschiedenisles voor een groep geïnteresseerde Gendtenaren. Wij werken vaak samen met de bibliotheek zoals bij de Boekenweek want bij het thema van oude mensen en oude tijden pasten onze historische boeken als gegoten.

Ons bestuur heeft zich ook heel druk gemaakt om het pand van Van Driel ofwel Catootje te behouden: in ons eigen tijdschrift, maar ook in De Gelderlander en voor tv Lingewaard. Het resultaat is dat er in ieder geval voorlopig geen sloopvergunning voor afgegeven wordt. We waren tevens tegen verharding van het park vóór Villa Ganita ten behoeve van parkeerplaatsen, want dat zou nodig zijn i.v.m. de bouw van het Zorgcentrum en ook dit ging gelukkig niet door. Zoals altijd proberen we onze leden ook in de lijve te zien met een excursie of interessante lezing. We hielden in het begin van het jaar een uiterst drukbezochte filmavond om nog maar niet over ons jubileumfeest te spreken. De lezing van Maria Arends naar aanleiding van haar boek over de omstandigheden van de steenfabrieksarbeiders, gelardeerd met verhalen over haar va-

der, burgemeester Arends, en haar grootvader, de bekende Hendrik Braam, was ook een groot succes. De Gelderlander plaatste onze veelkleurige foto van onze excursie naar de Historische Tuin in Lent (oude bloemen bij jonge bloemen) en de Historische Tuin zelf vroeg een aantal van de toen gemaakte foto's op om voor hun eigen website te gebruiken.

Wij blijven de vinger aan de pols houden. Als we horen dat in kerkhof Zandvoort graven geruimd gaan worden, willen wij daarvan foto's maken om in ons archief te bewaren. Wij krijgen daarom op ons verzoek t.z.t. een lijst van de gemeente van de te ruimen graven. In de kelder hadden en hebben we nog steeds een tentoonstelling over de 2^e Wereldoorlog, die af en toe door schoolklassen bezocht wordt. Op 30 april was de

Bij dit graf van Van der Goes (burgemeester van Gendt) staat al een aanwijzingsbordje, dat dit in de toekomst geruimd gaat worden

jaarlijkse aubade weer bij Villa Ganita en zo is er steeds wat nieuws of anders.

Je kunt dus zeggen, rust roest niet en door alle activiteiten blijven wij wel 'rústig' en dat is, mocht u het niet meer weten, het Duitse woord voor kras.

Yvonne de Boer

In memoriam Tom Nahon

(Genck (B) 1 april 1926 – Nijmegen 5 maart 2009)

In de vooravond van donderdag 5 maart overleed Tom Nahon in het Nijmeegse Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis. De uitvaart en crematie waren op woensdag daarna.

Tom stond aan de wieg van de Historische Kring Gendt. Hij was aanwezig bij de eerste verkennende vergadering die eind 1982 op initiatief van de stichting Gendt 750 Jaar Stadsrechten werd georganiseerd. Uit dat initiatief kwam in maart van het jaar daarop de Kring tot stand. Vanaf het begin was Tom bestuurslid en hij zou 26 jaar lang bijna geen vergadering overslaan.

Ik leerde Tom kennen toen ik in 1965 als hospitant – tegenwoordig zou je zeggen als stagiair – werkte op de toenmalige Jozefschool. Hoewel ik mijn hospiteeropdracht vervulde bij Dini (van den Bergh) Rensen en ik weinig te maken had met Tom, viel hij me op door de moderne inzichten die hij over leerlingen en onderwijs had. Als twintigjarig aankomend onderwijzer meende je dat een leerkracht van rond de veertig per definitie ouderwets moest zijn. Die misvatting bleek nog duidelijker toen ik van 1968 tot 1975 zijn collega was. Als onderwijzer van de zesde klas – een groep die hij bijna zijn hele loopbaan onderwezen heeft – slaagde Tom erin de leerlingen meer bij te brengen dan rekenen, taal, geschiedenis en aardrijkskunde alleen. Tekenen, handenarbeid, gymnastiek en muziek vond hij net zo be-

Tom groeide op in Maastricht en Gulpen. Na de HBS ging hij naar de Rijkskweekschool in de Limburgse hoofdstad. Na het behalen van zijn onderwijsakte deed hij twee jaar ervaring op aan een woonwa-

genkampschooltje in Maastricht. Eind jaren veertig van de vorige eeuw informeerde meester Dinissen, het hoofd van de Jozefschool, bij verschillende kweekscholen of die nog goede onderwijzers wisten. Zo kreeg Dinissen de naam van Tom en hij nodigde hem uit – met een ingesloten retourtje Maastricht – Nijmegen – om in Gendt te komen solliciteren. Het sollicitatiegesprek moet tot wederzijds vertrouwen geleid hebben, want op 1 april 1949 begon Tom zijn carrière in het Gendtse onderwijs, een loopbaan waarin hij in 42 jaar ruim 1400 leerlingen in de banken kreeg. Tot hij in de Langstraat een woning kocht was hij bij drogisterij Nijs ‘in de kost’. Dat het afscheid van de leerlingen in 1991 hem moeilijk viel blijkt uit het feit dat hij tot voor kort de school bleef bezoeken, vooral om er foto’s te maken.

In Zuid-Limburg was Tom een fanatiek verkennersgeweest, eerst als patrouillelid, later als inspirerende vaandrig. Hoeveel indruk hij op de jeugd van de Maastrichtse wijk Wijck maakte, bleek uit de woorden die een oud-verkenner op de crematie sprak. Die liefde verloochende hij niet in Gendt. Al een dag of tien na aankomst in de Betuwe was hij aanwezig op een bijeenkomst van de Gendtse verkenners waar hij blijkbaar indruk maakte. Eén van de verkenneren die een stukje moest schrijven voor het logboek, noemde hem ‘een vreemde toeschouwer’. Vreemd of niet, hij werd verkenner-leider en zou dat blijven tot de opheffing van Scouting Gendt in 1991. Hij heeft nooit begrepen dat zo’n bloeiende vereniging ter ziele kon gaan. Er waren genoeg leden, maar het ontbrak

langrijk. Hij besteedde aandacht aan ‘hoofd, hart en handen’, vijftig jaar voor die term in zwang raakte. Zijn open blik op de wereld bleek uit zijn belezenheid, zijn reizen, zijn liefde voor muziek en beeldende kunst.

aan leiders; onbegrijpelijk voor iemand die zich zo inspande voor de jeugd. Hij voelde zich zo verbonden met scouting dat hij de symbolen ervan gebruikte in de rouwbrief, de overlijdensadvertentie en het bidprentje.

Hij gaf jarenlang gymles aan de jeugd van Pro Corpore waarvan hij in 1959 medeoprichter was. Op bestuurlijk vlak was hij actief in het bestuur

van de bibliotheek en in de beheerscommissie van het Sociaal Cultureel Centrum de Lootakkers. Als lid van de Jeugdraad Gendt bepaalde hij mede het jeugdbeleid van de gemeente. Voor al zijn verdiensten werd hij geridderd in de orde van Oranje Nassau. In zijn bescheidenheid vond hij dat onnodig, zo zelfs dat hij de eretekenen die burgemeester Lichtenberg hem bracht, op de stoep van zijn huis in ontvangst nam.

Bij de Historische Kring verzamelde hij veel materiaal. Van alle artikelen waarvan hij dacht dat ze van belang konden zijn voor onderzoek, maakte hij kopieën. Iedereen kon daar, na overleg, gebruik van maken voor onderzoek en publicatie. Dat gold ook voor de vele foto's die hij als fervent amateurfotograaf maakte. Aanvankelijk ontwikkelde en drukte hij die af in zijn donkere kamer, later liet hij dat doen door een ontwikkelcentrale. Vaak zag je hem op zaterdagmiddag met wapperende jas naar de bushalte fietsen om nog snel even naar een Nijmeegse fotozaak te gaan.

Zijn aandachtsvelden binnen de Kring waren vooral het dialect en de religie. Hij liet de kinderen van zijn klas regelmatig verhaaltjes in het Gendts schrijven. *'We moeten ervoor waken dat het dialect, een deel van ons cultuurgoed, niet verloren gaat'* was zijn vaste overtuiging. Met Hennie Teunissen-Kersten, Wim Kregting en Harrie Scholten werkte hij mee aan een aantal onderzoeken van de universiteit van Nijmegen,

waarvan de resultaten in druk verschenen. Religie had zijn speciale belangstelling. *'Gelovig, maar niet dogmatisch'*, zo herdacht een van de sprekers hem. Misschien blijkt die opvatting al uit zijn keuze voor de (openbare) rijkskweekschool in Maastricht. Dat betekende wel dat een loopbaan aan een katholieke lagere school in Limburg – en bijna alle scholen daar hadden die signatuur – (bijna) onmogelijk was. Erudiet als hij was, waar hij ondanks zijn bescheidenheid toch wel (en terecht) trots op was, kon hij zich onzeker voelen. In oktober 1994 vierde de Martinusparochie het honderdvijftigjarig jubileum, d.w.z. gerekend vanaf de verhuizing uit Hulhuizen naar de Markt door pastoor Oosterik. Tom stelde voor om naar aanleiding van deze festiviteit, samen met anderen, een tentoonstelling en bijbehorende publicaties te verzorgen. Vier weken voor de viering zei hij dat hij het niet meer zag zitten en dat hij er mee wilde kappen. Dini van den Bergh-Rensen heeft hem toen echt moeten dwingen het bijltje er niet bij neer te gooien. En natuurlijk waren tentoonstelling en alles wat daar bij hoorde een succes. Een dikke fotomap waarin Tom aandacht schonk aan alle aspecten van het jubileum – en niet alleen aan zijn bijdrage – getuigt daarvan.

We gaan Tom ook missen voor heel praktische zaken. Er lag geen boek zo uit de band of Tom wist het te herstellen, geen foto of hij had een negatief in zijn collectie, geen verzameling kopieën of hij maakte er een handzame bundel van.

De laatste jaren sukkelde hij met zijn gezondheid. Zijn rug en knieën lieten hem in de steek. Meerdere operaties en langdurige fysiotherapie boden geen soelaas. Hij had het er heel moeilijk mee dat hij niet meer kon gaan en staan waar hij wilde. Eind februari werd hij met inwendige klachten opgenomen op de intensive care van het Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis in Nijmegen, waar zijn toestand snel verslechterde en duidelijk werd dat beter worden onmogelijk was. Hij had er vrede mee.

In Tom Nahon verliest de Historische Kring een betrokken en deskundig kenner van de geschiedenis van Gendt, maar bovenal een aimabel man. We zullen hem missen.

Namens de Historische Kring Gente,

Geert Visser
voorzitter

Hittenri-er bi-j Hannusbaos

Hop huij hop huij hop huij trrk
Van smers tot sao-vends loat
Ri'k hier ri'k doar en nooit bun'k klaor
Op d'fabriek van Hannusbaos
Hop huij hop huij hop huij.

Ik kan ollie wel vertelle, da'k as hittenri-er bes
de kos verdien vur vrouw en kind.
Al li-j ik veul van weir en wiend.
Van smers tot sao-vends loat
Rik'k hier ri'k doar en nooit bun'k klaor
Opd'fabriek van Hannusbaos
Hop huij hop huij hop huij hop huij.

Ja, ik h t wel getroffe, ik bun hittenri-er op de
bovenste fabriek, bi-j Hannusbaos. De hele dag
werk ik doar met mien pjed, da wit je wel waj.
Ja, as de minse mien zien, dan hur ik zu duk zeg-
gen: "Das Gjed met zien pjed".

Ik won ien un huus van de stin-ovven. Vlak bi
onze Zus. Hannusbaos h  mien dit huus aonge-
boden en hi wit wel, dat ik dat huus niet zal ver-
innu-ieren. Ja, Hannusbaos is wel vurzichtig. Da
wit je wel, waj. Nee, hi pis nie ien un p tje of d'r
zit un bojum ien.

Ik w n doar heel mooi. 't Is alleen jammer da'k
zo'n sudgat vol slemp
n ve ut huus h . Zom-
mers kuj niet buute zitte,
want dan vreite du
knaoze ow op. Mieneke,
mien vrouw, het ut wel
naor hur zin. Ze werk
ook duk op de ovven
met 't opsni-jen van de
steen. Ze het ut dan zo
druk as de gekke Bet.
Saovends is ze dan zo
muuj as un maoj en is ze
niet veul peire mjer
wjerd. Dan h  ze de piep
wel leig en kuj gin kant
mjer m  hur uut. Dat wit
je wel, waj.

Hannusbaos steet het wel aon dat Mieneke zo
oed kan werke. Ja, Hannusbaos h  un heikel aon
minse die niet opschiete en werke as un slek die
bidt. Ja, da zei Hannusbaos van de weik nog.
Stien van Bart den Ulk die vri m'Jits van Naotje
vroeg hum of hi ook werk vur hur had. Mar Han-

nusbaos wis wel dat zi un lui wief was en zei
teege hur: "As ik ow odig h , dan rammel ik wel
mut un ouwe immer".

Mien buurvrouw, Dort van de manke Willem, h 
mien toch un kjel. Hi pruum de hele dag en spi-j
geregeld van hum af. Zien heele kin zit duk vol
seetur van de pruumtabak. As hi bi ons kum
bjuutte spi hi altied ien onze kole-kit. Ze h mmu
de heele hut vol met katte. Zi is er gek mee, mar
ge kun de kaoters op de deil al goed ruuke. Ik
heb al duk gezeid as un hoop jonge katte hadde:
"Mins worum make gillie dur niet un stel krib-
baos. Verzuup dur toch un dil". Mar ut zien  k
zokku rouwziele. Ze hemme haos niks ien huus
staon, un bliend pjed lup d'r niks kapot. Un
striekbout hemme zu niet. As zi un kleed aon-
hed, dan is ut net of die bi un koe uut de kont
kum. Vur du kiendere hemme zu un wip-wap
van un sparru-stam gumak. De heele dag zien die
donderkiele aon ut wip-wappu. Zu motte sao-
vends toch wel un grote blekkeirs aon de billu
hemme.

Ties van de dunne Hent, un andere buurman van
mien, w n bi de dunne Hent ien. Hi h  un vrouw
en da mins h  mien toch un kasgenaode. Ze wit
niet wor zu vandaon kum. Ze mein da ze Juffer
Janse van ut Poskantoor is. Ze is wel helder en
klaor. De gotgansu dag is ze aon ut keire ien

huus. Hur
kiendere zien
grote fiemels
en belkmoe-
le. Hur jong-
ste blaag is
un mietzak
en liegbok.
Hi zit gad-
verdarrie
altied in de
neus te p r-
ke. Lots wil-
de hi mien
peutje-h ke.
Now, da zal
hi bi mien

wel gin twide keer mjer prebiere, want ik h t
hum toch un lele gugeevu. Wa wel erg is vur
hum, hi lup de klompe heel scheif af en daarom
het hi zo'n last van haor-inkels. Ut bloed steet bi
hum duk ien de klompe.

Hun oudste djen is un echte groezerd. Al met de

Gendtse kjermiss eit zu van die gruune, rauwe goudrenette, ut liefst zo'n grote knoeperd en van de zomer at ze egaol van die verpjiete suukerpeire. Ze hemme ok un paor knoebelstruuke. Dur is nie één knoebel riep geworre. Zu hê ok un keer aon mien maagpeire gezeite, mar toen ik hur overliep wier zu zo rood as un iebel. Zu keek alsof hur de aak af was gaon drieve. Oh ja, as dur bi die luj iemand joarig is, dan is ut er mien toch altied un hutsturm ien de keet. Verder za'k zu mar nie dur du schuurzak haolu.

Met du buurluj bi ons neive liggen we overhoop. Hun naame za'k mar nie nuume, want ik zie dat dur hier nog familie van ien du zaol zit. Ja, die ruzie is wel un bitje onzu eigen schuld. Ik ha du hele aovond klompu sitte heuge en Mieneke was onderbokse aon ut uutstukke en zu zei al eegol, dat ze wat vremds buute heurde. Ik ging naor buute um te luustere. Ik heurde un soort gepiep. Ut kwam van de kant van de buurluj bi ons neive. Meineke en ik zien toen vurzichtig, zonder gezien te worre, naor hun huus gegaon um daor naor binne te spelke. Vanuut ut verkenshok remku konden we ut hele achterhuus goed overzien. Wu konde onze oogu niet geleuve. De buurman met zien kale jilles en zi, och erm, met de nek vol bloedzweire waren samen op de deil. Allebei zaten ze net kleine blaage in un ruil. Zo'n ruil nummu zu ien de stad un schommel. Da wit ju wel, waj. Het ging tege mekaer wie ut hôgstu kwam. Zi kwam met hur voete zowat tegen de balke aon. De ruil moes wel gesmeird worre, want dor kwam da gepiep vandaon da we gehjôrd hadden. Nao un hortje scheejen zu d'r mee uut. Toen ging du buurman de balke op en gooi-de een hoop hooi dur ut hôkgat naor ondere. Zu strui-jdren du heele deil van de geut tot de koekrib vol met un dikke laag hooi. Wi dochte: "Wa

zal dur now gaon gebeure". De buurman ging op de rug in ut hooi liggen en staok de beene umhoog. De buurvrouw zette hur voete neive zien kop. Hi pakte hur inkels vast. Zi pakte zien beene en toen zagen wu ut. Zu gingen samen krêschiete. We konden wel zien dat ze dat vul dukker deden. Ze vloog mien toch un eind dur de loch en kwam un eind verder ien ut hooi terecht. Ze gingen mar deur en ut ging eegaol verder. Totdat ut mis ging; mins wi zien ons un aap geschrokke. De buurvrouw vloog helemaol uut de richting teegu de koekrib aon. Ut was wel slim vur hur, want ze kermde ut uut: "Aw aw, mien nek, mien bloedzweire". De buurman keek ien hur nek en zag dat ur twee riep bloedzweire ware deurgegaon en zei da zu eigenlijk bli moes zien umda ze de pien daorvan now wel gehad had. Ja da was dan zo gezeid un geluk bi un ongeluk vur hur.

Wi wilden gaw naor huus gaon, mar we liepen tegen een gierschep aon en dat ding viel um en miek een hels kaboal. Toen hemme ze ons gezien en de buurman spochtte en vluukte mien toch en riep da we nooit mjer op zien gehuch mochte kommen. Ze hemme un grote wuilus van un hond aongeschaf dus wi zulle d'r nie mjer komme.

Mieneke en ik hemmu nog un bord kjene-melkse pap mè gedreugde pruume opgemaakt, saame nog op de knieju vur un keuke-stoel de rozekrans m'un oefening van berouw gebid en hemmu daornao met un volle buuk de tothoop opgezoch um wjer goed uut te ruste, want de loch hing nog vol daage.

Zo, ik gao mar wjer aon 't werk.

Van smers tot sao-vends loat

Ri'k hier ri'k daor en nooit bun'k klaor

Hop huu hop huu hop huu hop huu

Hou je waj.

Geert Milder

Oproep voor een hobbyist boekbin- **der**

Tom Nahon was heel bedreven in het boekbinden. Door zijn overlijden worden we met de neus of het feit gedrukt, dat wij iemand met die vaardigheid missen. Er zijn regelmatig oude boeken die een make-over nodig hebben. Is er onder onze leden iemand met boekbindtalent? Laat het ons alstublieft weten. Graag willen wij af en toe een beroep op hem of haar doen.

Lintje voor Geert Visser: lid van de Orde van Oranje Nassau

Onze voorzitter is met nog twaalf anderen in Lingewaard dit jaar voorzien van een lintje. Niet zomaar een, maar een koninklijk, oranje

lintje van verdienste. Dit lintje kreeg hij niet alleen voor het vele werk dat hij voor onze historische kring verricht (heeft), maar ook voor al het andere dat hij onbezoldigd op geschiedkundig

Geert met zijn vrouw Ans, ook lerares, en hun twee dochters met hun mannen en het eerste kleinkind Sophie waar hij en Ans regelmatig op passen

terrein doet in Lingewaard en omstreken. Geert werd dan ook door de burgemeester een

Gendt was ruim vertegenwoordigd onder de gedecoreerden met Fred van Heck, Sjaak Hendriks en Jan Eltink

echte Lingewaarder genoemd; iemand die in Angeren geboren is en in Gendt gewoond en gewerkt heeft als onderwijzer aan de Jozefschool. Tot voor kort gaf hij nog geschiedenis en maatschappijleer aan het Canisius College te Nijmegen.

Niemand doet ooit tevergeefs een beroep op hem voor een artikel of research naar een geschiedkundig onderwerp, is het voor een jubilerende vereniging als voetbalclub, Wit-Gele Kruis of Woningstichting of een andere gelegenheid.

Inmiddels staan er heel veel publicaties op zijn naam. Hij zit in de redactie van *Tabula Batavorum* en had de eindredactie van ons laatste eigen boek. Hij voert nog steeds de eindredactie van het jaarboek *Terugblik*, waarop veel van onze leden gebonneerd zijn.

De laatste tijd is hij vooral druk geweest met de Canon van Lingewaard en met het opzoeken van voorwerpen voor de inrichting van een tentoonstelling over de Lingewaardse Canon, nu te zien in het museum van onze zustervereniging in Huissen.

Een voorzitter als Geert is een onmisbaar en bindend element in ons bestuur en dat al meer dan 25 jaar.

Alleen dat is al een lintje waard.

Yvonne de Boer

Op 15 maart vierde de wandelvereniging PRO CORPORE haar 50-jarige bestaan. Ooit opgericht als sportvereniging heeft er enkele jaren geleden een afsplitsing van de wandelvereniging met de gym- en volleybalafdeling plaatsgevonden. Die laatste twee zijn verdergegaan onder de naam TWEESTROOM. De wandelvereniging ging onder de oude naam door.

PRO CORPORE besteedde laatst bijzondere aandacht aan het jubileum van hun oudste lid, Truus Peek-Ederveen. Dit is een samenvatting van een artikel dat Rina Peters en Hans van Groezen voor dit jubileum schreven. Het is voor de Historische Kring Gente nog extra interessant, omdat ook ons bestuurslid, Tom Nahon, vaak genoemd wordt. Helaas overleed hij kort voor de viering van het jubileum, waarvoor hij als eregast uitgenodigd was. Hij heeft dus niet meer mee kunnen maken dat hij extra in het zonnetje werd gezet.

Truus vertelde hoe alles 50 jaar geleden is begonnen in haar geboorte dorp Gendt. Er stond in januari 1959 een advertentie in de krant met de oproep om in Gendt een wandelsportvereniging op te richten. Want in Gendt was er in die tijd alleen maar voetballen. Truus was zeer geïnteresseerd en zij werd meteen lid.

Zo werd er op 17 maart 1959 de Sportvereniging Pro-Corpore opgericht. De medeoprichters waren: Tom Nahon, dokter Baselier en Joop Roor- ding (had al de vierdaagse in Nijmegen gelopen). Het lidmaatschap voor de wandelsport kostte per maand 60 cent

Dhr. Tom Nahon maakte het logo. De naam "Pro Corpore" (voor het lichaam) werd door een bestuurslid bedacht.

Het logo, een discuswerper, past niet meer nu het alleen een wandelsportvereniging is, maar een nieuw ontwerp is eigenlijk niet nodig omdat de

1959-2009

W.S.V. PRO CORPORE

Truus Peek-Ederveen: (18-2-1944 -) is al sinds de oprichting, 50 jaar geleden, lid van wandelsportvereniging PRO CORPORE en daarvan 47 jaar bestuurslid (voorzitster en secretaris). Zij is Lid van Verdienste van de K.N.B.L.O. en koninklijk onderscheiden voor haar inzet in de wandelsport in 2005.

vlag met logo alleen maar wordt gebruikt tijdens wandeltochten.

De start van Sportvereniging PRO CORPORE kende met 20 wandelleden geen slecht begin. Er zijn al leden vanaf hun vierde jaar vanaf de oprichting lid. Er waren altijd jeugdleden en volwassenen lid van de wandelsport. Er werd zondags gelopen. Het vervoer was in het begin met de fiets en later met een bus. Toen die te duur werd, werd er met de auto gereden, zoals nu nog. Jeugdleden wandelden 30 km tijdens de vier-

daagse van Nijmegen. Tijdens wandeltochten in de bossen genoot de jeugd van de natuur. Als ze uit het zicht van Truus liepen, gebruikte ze een fluit. De jeugdleden luisterden goed naar haar en haar wandelfluit. Truus heeft zelf helaas geen kinderen gehad, maar wel veel kinderen in de wandelsport begeleid.

Elke woensdagavond was er gym in de gymzaal in de Jozefschool aan de Nijmeegsestraat in Gendt. Gymles werd toen door Truus en haar man, Herman Peek gegeven. De jongste leden, vanaf 4 jaar, hadden gymles van 19.00-19.30 uur. De jeugd deed toen vaak slagbal of kegelvoetbal. Vanaf 19.30- 20.00 uur waren de grootste leden actief in voetbal of kegelvoetbal.

Herman Peek

Truus kwam Herman Peek tegen toen zij 17 jaar was; nu 48 jaar geleden. Herman voetbalde en beoefende ook actief tafeltennis. Hij gaf deze sporten op den duur op voor zijn geliefde Truus. Samen maakten zij Pro Corpore tot wat het nu nog is. Veel geld, liefde en energie spendeerden Herman en Truus aan Pro Corpore. Herman heeft nooit de vierdaagse gelopen. Hij werd verzorger op de fiets. Hij zei altijd: "Ik heb de vijfdaagse op de Vahali, niet de vierdaagse in Nijmegen". Het huis van Herman en Truus was het clubhuis van de wandelvereniging. Zijn ziekte en overlijden maakten enorme indruk op de wandelsportvereniging. Elk jaar staat tijdens de wandeltocht zijn foto in de kapel van Jos Niels met een brandende kaars erbij.

Cor Ederveen, haar broer, heeft vele taken overgenomen van Herman en is ook bestuurslid en chauffeur.

Dhr. Tom Nahon

Hij is mede oprichter van Sportvereniging Pro Corpore. Meneer Tom, een onderwijzer van de jongensschool, heeft altijd gratis sportles (gym) gegeven en veel energie in Pro Corpore gestoken. Hij heeft nooit in het bestuur gezeten en had ook geen stemrecht. Hij was adviseur van de sportvereniging. Meneer Tom was nog steeds geïnteresseerd in de wandelsport en in Truus. Hij belde regelmatig naar haar, hoe het met de wandelsport en haar ging. Toen er enkele jaren geleden problemen waren bij de Sportvereniging Pro Corpore, heeft hij Truus geadviseerd. Zijn advies was doorslaggevend in het besluit van de leden om zelfstandig verder te gaan.

Vierdaagse van Nijmegen

Truus liep met 15 jaar haar eerste vierdaagse. Zij liep deze tocht samen met een collega en wandelde 40 kilometer. De training bestond voor haar eerste vierdaagse uit: één avond vierdaagse en één wandeltocht. Slapen deed zij toen bij het gezin van haar oudste zus Toos en zwager Wim in Nijmegen. Slapen in Nijmegen heeft Truus gedaan totdat Herman ziek werd. Toen Truus voor de 25ste keer de vierdaagse in Nijmegen wilde lopen, gaf dit problemen met het bestuur van de Nijmeegse vierdaagse. Pas na vele discussies kreeg zij toestemming om met de groep van 12 jeugdleden van Pro Corpore te lopen met Herman als verzorger.

Tweedaagse van Bern (Zwitserland)

7 jaren lang heeft Truus dit met Herman georganiseerd. Met leden van Pro Corpore en aangevuld met andere wandelaars ging een volle bus richting Bern. Er werd veel gelachen in de Bunker waar geslapen werd. Toen Herman ziek werd is Truus met de organisatie ervan gestopt.

Koninklijke Onderscheiding

Heel verbaasd was Truus toen zij in april 2005 een Koninklijke onderscheiding kreeg en verheugd toen bleek dat dit door de wandelleden was aangevraagd en niet door het bestuur van Sportvereniging Pro Corpore. Een hoogtepunt in haar leven.

Pro Corpore wandeltocht

In het verleden heette deze tocht Kersentocht. Er werd nl. in juni gewandeld tijdens het Kersenfeest in Gendt. Maar juni was een slechte periode omdat meer verenigingen een tocht rond het Kersenfeest in Gendt hadden. De tocht kreeg daarom de naam Pro Corpore wandeltocht en werd verschoven naar april.

.

Met dank aan:

Rina Peters en Hans van Groezen

Gaat de kring nog digitaler ?!

Ook een historische kring ontkomt niet aan de behoeften en gemakken van de moderne tijd. In de ruim 25 jaar van haar bestaan heeft onze kring een zeer indrukwekkend archief opgebouwd. Al deze informatie is vakkundig gerubriceerd/gearchiveerd op een methode die nu gedeeltelijk wordt ingehaald door de tijd. We leven in de 21^e eeuw en alles om ons heen wordt digitaal. Ook bij de historische kring is dat proces al een tijdje aan de gang. Denkt u maar aan onze website, het gebruik van e-mail en wat bij iedereen bijna al gemeengoed is: de digitale fotocamera.

Binnen het bestuur van de HKG beseft men dat de digitalisering voordelen heeft in het conserveren van de rijke verzameling van informatie en heeft zich daarom de vraag gesteld of het nu niet het moment is die stap te zetten. Met name de enorme verzameling foto's zou hiermee enorm gediend zijn, want daar bestaat nu geen back-up van. Stelt u zich eens voor wat dit betekent bij een brand!!

Een digitale kopie is dus een geweldige toegevoegde waarde maar er zijn meer voordelen.

Zo is het foto-archief makkelijk te ontsluiten voor het grote publiek. Maar ook is het dan mogelijk datzelfde publiek gemakkelijker te bereiken voor vragen om missende informatie bij de foto's. Wat ook interessant is, is dat de Historische Kring nu ook foto's kan digitaliseren waarvan de originelen in privébezit zijn.

Als het bestuur de stap zet om "nog digitaler" te gaan zal dit het startschot zijn voor een geweldig groot project. De foto's alleen is al een bereklus maar we zullen ons ook moeten gaan afvragen of in het verlengde hiervan ook niet andere informatie zoals krantenknipsels, folders en negatieven digitaal moeten worden??

Om een globaal beeld te krijgen van waarover we praten, is er een projectvoorstel geschreven waarover het bestuur zich zal buigen. Mocht dit het bekende duwtje over de drempel zijn, dan zal er een plan gemaakt moeten worden dat op alle relevante zaken (denk aan organisatie, voorbereiding, budget, realisatie en overdracht aan de bestaande organisatie) een antwoord geeft.

We houden u op de hoogte!!

Jos Aarntzen

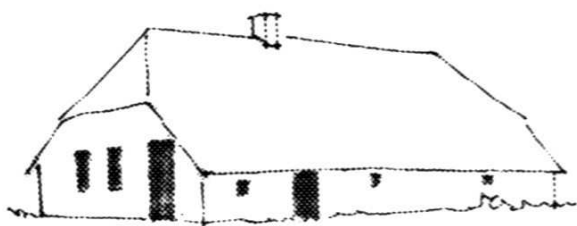

De klok op het kruispunt Nijmeegsestraat/Dorpstraat is onlangs heel wat hoger komen te hangen. Hier zijn de voorbereidingen in volle gang

Boerderij De Lootakker en zijn bewoners

Boerderij De Lootakker wordt al vermeld in een processtuk uit het jaar 1720. De boerderij is dichtbij de kern van Gendt gelegen en dat is opvallend omdat de meeste Gendtse boerderijen in het buitengebied gebouwd zijn.

Het is bijna vanzelfsprekend dat de Lootakker toentertijd een hallenhuisboerderij was. In een

hallenhuys kon je wonen er daarachter was de ruimte voor het vee; de oogst kon opgeslagen worden en er was ook nog ruimte voor de dagelijkse werkzaamheden. Dit alles was onder één dak in één grote ruimte.

De omringende grond heet de Lootakkers. De boerderij en akkers danken hun naam aan de zware kleigrond. De aangrenzende akkers ten westen van de Lootakkers werden de grote en de kleine kelder genoemd, wat waarschijnlijk zware moeilijke grond betekende die slecht te bewerken was. Dat werd trouwens ook gezegd door mensen die erop gewerkt hebben. Dat kwam ook wel omdat het gereedschap om de akkers te bewerken toen niet optimaal was. Het was een bedrijf van bijna 16 ha en zoals veelal gebruikelijk een gemengd bedrijf: fruitteelt, veeteelt en akkerbouw.

Vanaf 1742 werd ook de Lootakkerschestraat genoemd of ook wel weg no.26, die later Langstraat is gaan heten

In 1832 is boerderij de Lootakker in het bezit van Gerrit Nuy en Catharina Thijssen. Gerrit kwam uit Gendt (Hulhuizen) en Catharina uit Praest (Dld).

Gerrit is dan ook nog eigenaar van een bouwhof met bouwland op het Hogevelde en een akker weiland in de Zandvoort. De Lootakkers, Hogevelde en het weiland in de Zandvoort tezamen waren bijna 20 ha groot.

Gerrit en Catharina kregen zes kinderen op de Lootakker, drie jongens en drie meisjes.

Boerderij De Lootakker met bijgebouwen

Dochter Gerarda ging in 1859 trouwen met Carel Johannes Sterk uit Doornenburg. Dit paar woonde na hun huwelijk vier jaren in Doornenburg.

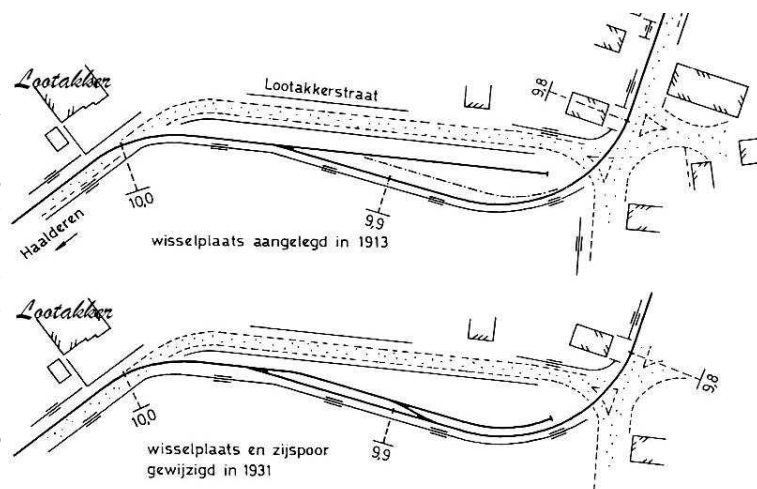
Wanneer Gerrit Nuy bijna tachtig jaar is, komen Carel en Gerarda naar Gendt om op de Lootakker te gaan wonen en te werken; het is dan 1863. Het paar heeft dan twee kinderen. Als ze net in Gendt wonen, overlijdt hun oudste kind op vierjarige leeftijd. In Gendt worden nog zes kinderen geboren waarvan twee kinderen kort na de geboorte zijn overleden.

Dochter Theodora trouwde met Johannes Lenderink van de Loohof. Dochter Johanna Maria trouwde in 1904 met Johannes Meurs. Dit paar vestigde zich in Ubbergen. Johannes Meurs is overigens een broer van Gradus Meurs die in 1905 eigenaar en molenaar werd van de Gentsche Molen.

Carel Sterk, ook wel Carolus genoemd, deed veel voor de R.K. gemeenschap. Hij was vele jaren kerkmeester en had zitting in het kerkbestuur. Als op 25 juni 1908 de nieuwe Martinuskerk van Gendt plechtig geconsacreerd gaat worden door de Aartsbisschop van Utrecht, H.v.d. Wetering, mag Carel Sterk als oudste kerkmeester de bisschop aan de grens van de parochie verwelkomen.

Vier maanden daarna, op 7 oktober 1908, overlijdt Carel Sterk op 82-jarige leeftijd. Zijn echtgenote Gerarda blijft dan achter met twee vrijgezelle zonen.

Waarschijnlijk heeft Carel ook nog de aanleg van het spoor voor de Betuwsche Stoomtramweg Maatschappij meegemaakt. Op 23 april

de Lootakker. Op de Lootakker worden nog drie kinderen geboren Anna, Thee en Berend.

De stoomtram bij boerderij De Lootakker .

1910 reed de stoomtram voor het eerst langs boerderij de Lootakker. In 1913 werd daar ook een wisselplaats aangelegd en een zijspoor waar goederen en veewagons konden worden geladen en gelost.

Kort na het overlijden van Carel Sterk kwamen Johannes Meurs en Johanna Maria Sterk met hun drie kinderen Chris, Karel en Grada van Ubbergen naar Gendt om zich te vestigen in boerderij

De twee vrijgezelle zonen Dorus en Rut verlieten boerderij de Lootakker. Dorus trok in bij de familie IJsveld van de Lippushofstad aan de dijk in Hulhuizen, op de plaats waar nu Jan en Gerda Cornelissen wonen.

In 1911 kocht Dorus Sterk deze hofstede van Coenraad IJsveld. Op 16 maart 1944 verkocht hij de boerderij aan Jan Cornelissen van het Gendtse Veer. Dorus bleef er wonen tot aan zijn dood in

1949. Dorus was in 1890 medeoprichter van de vereniging Soli Deo Gloria (alles ter ere Gods) die o.a. de Hulhuizense processie verzorgde. Ook bij kerkelijke vieringen zoals kleine en grote communie, Kerstmis, Pasen en priesterwijdingen bracht Soli Deo Gloria versieringen aan.

Rut was in gaan wonen bij Hendrik Cornelissen van het veerhuis Concordia. Hij roeide mensen naar de overkant die daar veelal op de steenfabrieken werkten en natuurlijk ook andere passagiers. Het Gendtse Veer was er al vanaf 1888. Hij is daar ook gebleven toen Jan Cornelissen, de zoon van Hendrik, eigenaar werd van het veerhuis en Gendtse Veer. Tot aan zijn overlijden in 1946 heeft hij daar gewoond en gewerkt.

De Lootakker

Wanneer de Lootakker verbouwd is als T-boerderij, is niet bekend, maar dat zal wel zo

De T-boerderij De Lootakker met daarnaast de veeschuur

rond het jaar 1880 zijn geweest. Vrijwel alle hal-lehuisboerderijen kregen in die tijd wel een T-vorm, wat ook wel als een statussymbool werd beschouwd. Verder stond er naast de boerderij een flinke veeschuur met een aanbouw.

Het weiland in de Zandvoort was overgegaan naar Hendrik Opgenoort en de hofstede met bouwland op het Hogevelde naar Ignatius Gerrits. Het was nu nog een middengroot bedrijf van bijna 16 ha.

Daarnaast had de familie ook nog een perceel weiland in de uiterwaarden gelegen in de Gendtse polder onder Hulhuizen, kadestraal bekend gemeente Gendt Sectie B nummer 492, groot 3,18 ha.

Staand v.l.n.r.: Berend, Grada, Thee, Chris en Karel Meurs.

Zittend: Johanna Meurs-Sterk, Anna en Jan Meurs

Dit perceel, de boerderij en de akkers rondom de boerderij kocht Jan Meurs op 18 november 1909.

Het gezin Meurs

Het gezin Meurs bestond zoals beschreven uit Jan Meurs, zijn echtgenote Johanna en de zes kinderen Chris, Karel, Grada, Anna, Thee en Berend. Chris is in 1919 vertrokken naar Kerkrade en emigreerde later naar Australië. Karel is in 1933 priester gewijd en was kapelaan in Slagharren, Workum en in Utrecht. In 1951 is hij geïnstalleerd als pastoor in Zeist en op 21 juni 1953 daar overleden. Grada was onderwijzeres o.a. in

Jan Meurs op weg met zijn vrouw Johanna

Angeren en Doornenburg. Anna (non) heeft gewerkt als verpleegkundige in verschillende ziekenhuizen.

Thee heeft nog lang op de boerderij gewerkt maar heeft na zijn huwelijk met Maria Holland het bedrijf van Johannes Rutgeris Holland aan de Dorpstraat overgenomen, de vroegere Leemstraat. Rutgerus Holland had aan de Dorpstraat een bierhandel (Phoenix bieren).

In 1933 adverteerde Thee Meurs met de volgende advertentie in een blad voor de Hardie Sproeimachine en bestrijdingsmiddelen.

Vraagt steeds doelmatige, alsmede afdoende behandeling der vruchtboomen door een

„HARDIE”SPROEIMACHINE

met de alom bekende en in werking onovertroffen bestrijdingsmiddelen K. & W.

Bestrijdingsmiddelen :
VRUCHTBOOMCARBOLINEUM „PARASITOL”
CALIFORNISCHE PAP K. & W.
KOPERVITRIOOL
POEDERKALK
LOODARSENAAT
NICOTINE
VANGBANDEN, ENZ.
Steeds voorradig.

Vraagt inlichtingen bij ondergeteekende, die U steeds gratis een deskundig advies verstrekt.

TH. MEURS,
LOODAKKER - GENDT

Thee Meurs met boven de Hardie sproeimachine en onder op de Massey Harris 82

Berend trouwde met Maria Elize Burgers. Dit paar heeft het bedrijf voortgezet en kregen vijf kinderen in de Lootakker, Jan, Joke, Bets, Karel-tje en Carolien. Karel-tje is op heel jonge leeftijd overleden.. De R.K. Gendtse Voetbal Club had enkele jaren een speelwei bij de Lootakker in gebruik en later de R.K. Voetbalclub Crescendo ook.

Gemengd bedrijf

Uit gegevens blijkt wel dat het altijd een gemengd bedrijf geweest is. Jan Meurs had hoofdzakelijk koeien. De stier en de koeien zorgden voor het eigen nageslacht, maar de stier was ook actief voor vele kleine Gendtse boeren die ook een paar koeien hadden.

Op het bedrijf werkten regelmatig losse arbeidskrachten.

Berend Meurs met de stier

Toen de gemeente Gendt ruimte zocht voor woningbouw kwam het perceel Lootakker in beeld. Berend verkocht het bedrijf en verhuisde naar de Kapelstraat. In 1967/68 is boerderij De Lootakker verbouwd tot Sociaal Cultureel Centrum en bood het plaats aan diverse verenigingen o.a. Woningbouwvereniging Gendt, Creatief en politieke partijen.

De achterzijde van de Lootakkers vanaf de Langstraat gezien vóór 1968

Omdat de zalen en zaaltjes in de boerderij te klein werden voor de verenigingen en onrendabel waren geworden, werd de Lootakker verkocht. Daarvoor in de plaats kwam SKC De Leemhof aan de Dorpstraat.

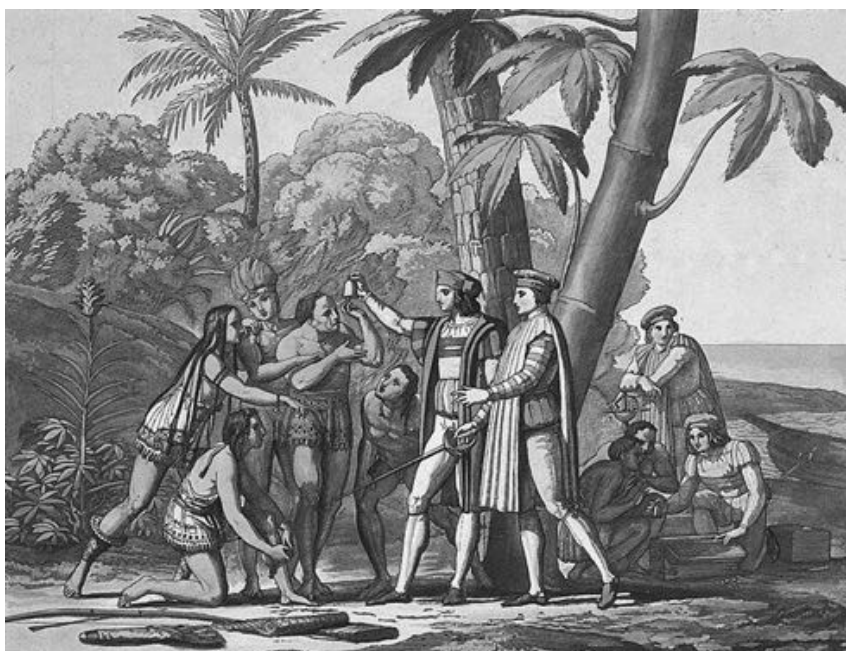
(foto's Jan Meurs)

Henk Klaassen

Tabaksteelt en haar geschiedenis

Verslag lezing Theo Gerritsen op 9 februari 2009

Tegenwoordig zijn er nog maar weinig mensen die een tabaksplant kennen, laat staan dat iemand weet hoe die groeit, zo begint Theo Gerritsen de lezing over tabaksteelt. Slechts een paar van de ongeveer 35 mensen die speciaal voor hem ge-

komen zijn hebben de tabaksplant wel eens gezien. Dat tabak al heel vroeg in de tijd gebruikt werd is bij opgravingen aan de mond van de Amazonerivier ontdekt. Gerritsen vertelt dat de Indianen in Amerika al pijp rookten ongeveer 1500 jaar voor Christus. Ze gebruikten het als opwekkend middel maar brachten ook rookoffers. De tabaksplant was puur Amerikaans, deze kwam voor in Noord, Zuid en Midden-Amerika. Door de Spaanse en Portugese ontdekkingsreizigers kwamen ze ook in Europa terecht.

Een stukje geschiedenis

De ontdekkingsreizen begonnen halverwege de 15^e eeuw. Men dacht dat voorbij Kaap Hoorn vreselijke stormen of demonen waren; maar dat dat wel de route was naar Indië. Wie durfde verder? In 1485 vertrok Colombus uit Spanje op weg naar Indië en kwam niet verder dan Kaap Hoorn. Enkele jaren later tijdens

de regering van Ferdinand en Isabella kreeg hij een nieuwe kans en vertrok hij weer met drie schepen. Na een lange tijd bereikten ze de Bahama's vlak bij Cuba. Daar ontmoetten ze de Indianen, die hen geschenken aanboden waaronder tabak.

Omstreeks 1520 waren de tabaksplanten in Portugal en in 1550 al in ons land. Tabak stond bekend om zijn medicinale werking. Het verhaal ging dat de vorstin Catharina de' Medici door de tabak van de migraine af kwam. In Veere werd er in 1610 tabak verbouwd. Daar was het warmste klimaat, maar in 1639 komt tabak al voor in Utrecht, Gelderland en in twaalf Europese landen. Amersfoort en Nijkerk waren later het centrum van de tabaksteelt in ons land. In 1705 is de totale productie van de lage landen en Duitsland 37 miljoen pond tabak per jaar. Vaak werd tabak echter gewoon in het achtertuintje verbouwd. Tabak werd ook ingevoerd, maar als die handel om een of andere reden stagneerde, was de vraag naar Hollandse tabak weer groter. In de WO II was de tabak zelfs op de bon.

De route van Columbus liep van Spanje via de Canarische Eilanden uiteindelijk naar Midden-Amerika

Soorten tabak

Engelse zeelieden zaten in de haven van Rotterdam zonder shagtabak en daarom werd in het winkeltje van Douwe Egberts deze tabak nage-

Afbeelding van de tabaksplant

maakt. Deze was zo goed dat het graag gerookt werd, vooral ook omdat de Engelse veel duurder was. In korte tijd werd deze zeer populair ook in landen rond de Middellandse zee. Shag was voor de gewone man. In 1950 kwam er ook zware shag en in 1960 was iedereen aan de shag, mannen en vrouwen. Economisch gezien was tabak een goed product, 70 miljoen mensen werkten in en rond de tabaksindustrie. In 1980 werd 138 miljard dollar uitgegeven aan tabak, 75 miljard hiervan was voor de belasting.

Snuiftabak was in de 17^e eeuw bekend in Spanje en een eeuw later ook in ons land. Deze werd bijvoorbeeld gemaakt van Virginiatabak, opgerold met kruiden als Tamarinde, pruimen, rozijnen en keukenzout. Met touw omwonden en tien tot vijftien jaar gedroogd.

De eerste sigarenfabriek komt halverwege de 19^e eeuw in ons land maar pas in 1924 worden de sigaren machinaal gemaakt. In de crisisjaren is er veel vraag naar goedkopere soorten, terwijl er ook concurrentie komt van de sigarettenindustrie, want hoewel Nederland eigenlijk laat was met de sigarettenindustrie was er in 1885 al de sigarettenfabriek van Jan van Kerckhof in Amsterdam.

Belastingen

De kassa rinkelde want in 1623 is er al accijns op tabak en ruim 40 jaar later moeten in de staten van Holland winkeliers en slijters een verbruiksbelasting heffen.

In onze omgeving ging de tabak meestal naar het Waaggebouw in Huissen, dat stond ongeveer op de plaats waar nu Hotel de Betuwe staat. De tabak werd daar gewogen om dan naar Arnhem te gaan om te fermenteren. In 1813 werd het Franse accijnssysteem aan de kant gezet en daarvoor in de plaats kwam het banderolsysteem en de zegel met prijs op het pakje sigaretten. Driekwart van de prijs is voor de overheid.

Het drogen van tabak gebeurt onder een afdak, maar wel zodanig dat het kan doortochten

Hierna gaat de heer Gerritsen verder met het verhaal en veel plaatjes, over het zaaien en uitplanten van de tabaksplant, hoe de structuur van de grond moet zijn om een goede tabak te verkrijgen. Ziektes, het oogsten en het drogen en het hopen op een goede opbrengst, wat niet altijd het geval was. Als toegift waren er nog een aantal dia's over de stenen pijpen waarmee de tabak gerookt werd en van de nog bestaande pijpoven in Weert die pas nog verplaatst is, vanwege een nieuwbouwproject. Voorzitter Geert Visser bedankt Theo Gerritsen en na nog enkele vragen beantwoord te hebben, vertrekken we huiswaarts.

Ria Schouten

De eerste, of een van de eerste lezingen die voor onze kring gehouden werd, werd in oktober 1983 verzorgd door een voormalig onderwijzer aan de jongensschool in Gendt, Nico Hamers.

Hij was toentertijd voorzitter van het Kwartier Nijmegen van de Nederland Genealogische Vereniging.

Na afloop van de lezing over heemkunde en genealogie, liet hij nog een voor Gendt mooi verhaal achter, waarvan het hoog tijd geworden is dat we u er na ruim 25 jaar deelgenoot van maken.

Harrie Scholten

*Pastoor
Pelgröm*

*Burgemeester
V.d. Meulen*

Rond 1950

Toen van der Meulen burgemeester, Arends secretaris, Pelgrom pastoor, dokter Burg arts, juffrouw Klöpner hoofd van de Mariaschool en meester Dinnissen hoofd van de St. Jozefschool was, kwam ik als piepjong onderwijzer naar Gendt. Dat was in september 1947. Ik kende het

Juffrouw Klöpner zit te midden van de andere leraressen van de Mariaschool

dorp alleen bij naam, maar bij nadere kennismaking trof ik het in een droeve toestand aan. De kerk lag in puin, een noodkerk was in gebruik en het schoolgebouw dateerde uit de vorige eeuw. Er waren gezinnen die in noodwoningen huisden of zelfs in kippenhokken. Zo stond er ook een noodgebouwtje waar tante Tietje met haar hand de klanten inzepte.

Noodwoning aan de Raalt (1945-1967)

Ik kwam als leerkracht in de dependance van de school bij het rusthuis voor oude mensen, dat

nabij het klooster stond en dat evenals de kleuterschool en de naaischool door de zusters van Amersfoort werd geleid. Op de kleuterschool zwaaide zuster Mathia de scepter. Onder de reusachtige treurwilgen, waarvan er nog een staat speelden de schoolkinderen en op de hoek van de speelplaats stond het Mariabeeld. Binnen de school hingen bijbelse platen en een prettige sfeer. De jongens waren net zo lief als thans hun kinderen.

Over het onderwijs zou veel te zeggen zijn, maar

lengskens leerde ik de Gendtse jeugd en ook de ouders kennen, vooral door het huisbezoek dat voornamelijk plaats vond in de tijd van de eerste Communie, waarvoor ik de kinderen moest voorbereiden zoals juffrouw Dijkman dat deed met de meisjes.

Op de grote dag werden na de H. Mis de bokken weer van de schapen gescheiden en werden er plaatjes gemaakt in de keurige pakjes van toen.

Al spoedig verzeilde ik ook in Gendt bij de verkennerij.

Een schoolklas uit 1949 met helemaal links zuster Mathia, in het midden Sinterklaas Tom Nahon en helemaal rechts juffrouw Derksen. De zwarte Piet is onherkenbaar.

in dit kader zou ik slechts enkele typische dingen willen aanroeren.

Nauwelijks benoemd kreeg ik van de heer Dinissen een bundel krantenartikelen in mijn hand gestopt die ik moest bestuderen.

Het was zijn geschiedenis van Gendt. Nog zwaarder hing hij aan de schrijfmethode van eigen hand, als ook aan "Ward" (red.: een muziekmethode). Maar het meest heeft bij mij de aardrijkskundige kaart van Gendt indruk gemaakt. Dat was een meters grote rol rubber met daarop alle straten, gehuchten, huizen van Gendt, naar ik meen van de toestand van vóór de oorlog. Op dat rubber kon je tekenen en bijschrijven met krijt en ook weer uitwissen. Een didactisch hulpmiddel van de eerste rang.

Na schooltijd toog ik naar huize Niënhaus in de Dijkstraat, waar ik met nog twee collega's woonde en studeerde. En er was ook wel eens feest waarop we ons tooiden met feestmutsen. Al-

*Kapelaan
Niesink*

We gingen op kamp in de buurt van de ouders van kapelaan Niesink die opgevolgd werd door pater Jaspers OFM. Ook Jan Niënhaus ging soms

als verkennerleider mee. De staf bestond in mijn eerste jaren bovendien uit Gonny van Driel, An-

Kapelaan Niesink bij zijn afscheid van de verkenners in 1948

nie Hoogveld en Lies Roording. Later kwam Jan Peters bij de groep en die had een natuurtalent voor toneelspelen.

Zo werd jaarlijks ten bate van de kas van de groep elk jaar St. Nicolaas opgeroepen voor gezinsbezoek.

Jan Peters in actie in een toneelstuk van Agatha Christie

In een van die jaren waren er zoveel bezoeken dat we buiten het door dokter Burg aan de groep

geschonken kostuum met attributen, er nog twee moesten huren. Achter de baarden verscholen zich Jan Peters, meester Deuss en ik. Om een uur of elf kwamen de drie klazen met drie staven het verkennerhoofdkwartier binnen om een opkikkertje te drinken, terwijl we bij de laatste klanten een glaasje niet meer hadden afgeslagen. In een bijzondere stemming rijpte het plan een Gendts Concilie bijeen te roepen. Er werd besloten met de drie

klazen naar de opperherder te tijgen en de kerk impulsen voor vernieuwing aan te bieden.

Pastoor Pelgrom ontving het drietal met open armen en ontkurkte een wijnfles, waardoor de

Hier Tom Nahon als Sinterklaas en op de achtergrond pastoor Pelgröm en burgemeester V.d.. Meulen

variatie van genoten dranken met nog een vermeerderd werd. Er werd uitbundig gediscussieerd en ver in de nacht vertrok het drietal klazen, grotendeels ontdaan van hun waardigheidsteekenen, die onder de arm werden meegedragen.

Gearmd was het drietal naar de pastorie getogen, maar als individuen vol hoop voor de toekomst kwamen ze er vandaan. De kerk is er blijkbaar niet beter op geworden. Trouwens ons concilie is blijkbaar ook in vergetelheid geraakt.

In een van die jaren kwam het me niet goed uit de Sint te vertolken, maar op het laatst was er een Piet verhinderd, zodat ik moest inspringen. Dat heb ik geweten. Er was geen schmink meer, zodat er lippenstift van een goede soort werd

gebruikt, want na het optreden was deze zelfs met benzine niet te verwijderen.

Dagen lang stond ik met een pijnlijke, rode mond voor de kinderen die werden wijsgemaakt dat de verkoudheid wel erg zwaar had toegeslagen.

Ook bij andere gelegenheden werd ik onder de schmink gezet. Dat deed veelal meester Lefrink. Een echte toneelvereniging was er te Gendt nog niet, maar meester Dinnissen als regisseur wist altijd wel mensen te charteren om elk jaar een nieuw stuk op de planken te brengen, zoals De Kat en de kanarie, een zeer mysterieus stuk met Jan Peters in de hoofdrol.

Ook werd er eens een historisch stuk gebracht. Samen met meester Dinnissen overgeplaatst in het middeleeuwse Gendt, waarbij Jan van Gent de voornaamste persoon was, ditmaal vertolkt door Wim van Rijn, te midden van andere edelen en schurken.

De rol van de meest onbenullige figuur, dom en naïef, werd mij toebedeeld. Allerlei domme handelingen en uitlatingen moest ik verrichten. En ik kon naar hartenlust huilen, zo zelfs dat meester Dinnissen de opkomende spelers tegenhield en vanuit de coulissen aansporingen deed het huilen uit te buiten. Geen wonder dat het verslag in de Gelderlander, geschreven door de correspondent, de jongste dochter van Hendrik Braam, gewag maakte van een geslaagde avond en waarbij het niet slimme jongetje de lieveling van het publiek werd genoemd.

Dit was een tijd van vernieuwing en opbouw en optimisme.

Zo opgeschreven door Nico Hamers

*De kennisname van Gendt waartoe meester Dinnissen Nico Hamers adviseerde (**bundel krantenartikelen**), heeft voor onze Historische Kring Gente resultaat opgeleverd. Dat Nico Hamers meer van en over Gendt weet, zullen wij via Ganita Mare volgende keer (keren?) aan u overdragen.*

Harrie Scholten

Uitgaanstip

Het tweede weekeinde in september is het weer Open Monumentendag. Neem dan eens een kijkje in het hervormde kerkje te Gendt. Het is niet alleen een mooi en oud gebouw, maar op **zondag 13 september** houdt onze historische kring daar dan een tentoonstelling van foto's, (restauratie)tekeningen en kaartmateriaal van en over deze Hervormde Kerk. Het thema van Open Monumentendag luidt dit jaar namelijk "Op de kaart", dus dit leek ons wel toepasselijk. Open op die zondag van 11.00 tot 17.00 uur. Ook de Poelwijktoren is te bezichtigen. Er worden daar rondleidingen gehouden en er is een (kleine) fototentoonstelling over de Poelwijk door de eeuwen heen.

Vanaf **oktober t/m januari volgend jaar** is er weer een bijzondere tentoonstelling in Museum Het Valkhof te Nijmegen. Dan is hier voor het eerst het Getijdenboek van Katherina van Kleef te bewonderen, gemaakt rond 1440 en normaal alleen te zien in New York. Voor de tentoonstelling worden alle ca. 100 bladen van dit anonieme meesterwerk van de Meester van Katharina van Kleef (en zo heet hij niet voor niets, want het is werkelijk meesterlijk van illustratie) uit elkaar gehaald en afzonderlijk getoond. Het zijn prachtige miniatures met Bijbelse taferelen, heiligen, maar ook planten en dieren. Dat alles vervaardigd in opdracht van Katherina van Kleef, hertogin van Gelre. Daarnaast heeft het museum nog meer werken uit het wereldwijd verspreide oeuvre van de kunstenaar voor deze tentoonstelling samengebracht. Dus net als bij de Gebroeders Van Limburg met hun manuscripten zal dit weer een publiekstrekker van de eerste orde worden.

Yvonne de Boer

Bakstenen en dagelijks brood

Zo maakten de Egyptenaren, de kinderen Israels met geweld tot hun slaaf.

Ze verbitterden hun leven door hun zwaar in leem en tichels te laten werken, als maar slavenwerk, waar ze hun met geweld toe dwongen.

Zo begint Ben Janssen de lezing. De teksten zeggen iets over de publieke opinie en de zware arbeid van het steenovenvolk. Het werd ook wel vergeleken met slavenarbeid, vertelt Ben Janssen tegen circa zestig mensen in de Leemhof, die geboeid luisterden naar zijn verhaal.

We spreken voor het eerst van steenovenmensen rond 1850. De steenovenarbeiders kwamen uit de landbouw, spraken hetzelfde dialect en gingen naar dezelfde kerk. Het werk was seizoensarbeid, van half april tot eind september, mits het droog was. Ze werkten ellenlange dagen. Als steenovenarbeider hoefde je geen speciale vaardigheden mee te brengen, alleen twee handen en twee voeten. De stoker was eigenlijk de enige vakman.

Het werk op de steenovens was zeer zwaar, het lichte werk was voor de vrouwen en kinderen. Meer dan de helft van het volk bestond uit vrouwen en kinderen. In het begin maakten men zoveel stenen als nodig was. Toen de handel op gang kwam ging men uitbreiden. Door ze behuizing te bieden was de steenovenbaas verzekerd van vaste arbeiders die hij kon oproepen als het regende of als er een schip gelost moest worden. Hierdoor ontstond er een groep mensen die niet bij de normale bevolking aansloot en die zich soms vestigde en soms van de ene naar de andere

steenoven trok. Zij waren vreemd, hadden een andere taal, andere gewoonten en een ander geloof. Mensen uit bijvoorbeeld Haaften en Herwijnen kwamen hier in een totaal andere wereld.

In het begin van de twintigste eeuw konden we duidelijk spreken van een speciale groepering 'steenovenvolk'. Met veel moeite en tegenstand wisten zij zich in 1916 te verenigen in een vak-

De Tichgel laar.

DeGodsdienstmaaktonsvry, VanSaatan's Slaaverny.

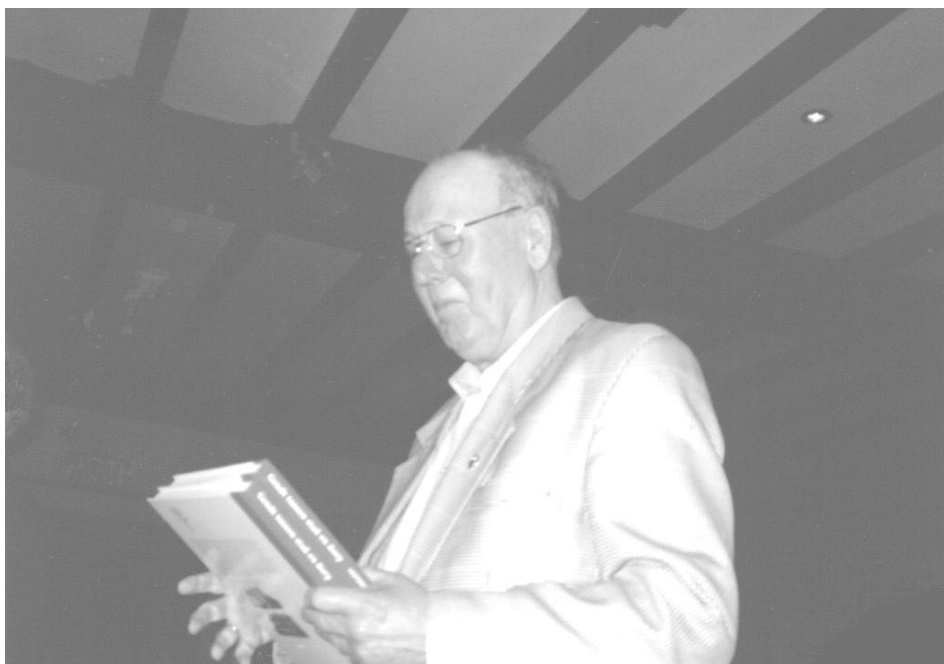

*Gelyck als Js'el van te vooren ,
Den tichel boude in dienstbaarheid,
Soo word de Mens oock slaafs gebooren,
En wurmd in't leem van deesen tyd:
Maar al die't lust, die word van Goode ,
Genaade en vryheid aan geboden .*

bond onder leiding van Hendrik Braam uit Gendt. Mede dankzij deze vakbond kon men na de Tweede Wereldoorlog, toen de fabrieken

weer begonnen te draaien, merken dat ze veel mondiger waren en ze ook elders werk konden vinden. De overheid spande zich in om het wonen bij de fabriek tegen te gaan, ze gaven geen subsidie meer. De steenovenarbeiders trokken naar nieuwe wijken, waar ze tussen de lokale bevolking woonden en hun kinderen speelden met de andere arbeiderskinderen. De verschillen vervaagden. Door de industrialisatie werd het werk verlicht. De automatisering zorgde er al snel voor dat veel arbeidsplaatsen verdwenen. Steenovenvolk is historie geworden, die enkel nog in herinnering blijft.

op zondag mochten werken, waren de steenfabriekbazen verontwaardigd. Het volk deugde niet als het niet werkte, ze dartelden en droegen frivole kleding; ze konden maar beter werken. Na veel inspanning werd kinderarbeid verboden, alleen in de huishouding en op het land mocht het nog wel. Het verbod hield in de praktijk niet veel in. De burgemeester moest erop toezien dat de wet werd nageleefd terwijl hij vaak belangen had bij de steenfabrieken. Pas toen in 1901 de wet op de leerplicht kwam en de mechanisatie steeds verder doordrong in de baksteenindustrie werd kinderarbeid zeldzamer.

Ben Janssen kijkt blij verrast naar ons boek: Gendt tussen stad en dorp, waarin ook een artikel van zijn hand over de steenovenarbeid staat

Talrijk zijn de verhalen over deze mensen: over huisvesting, lage lonen en kinderarbeid. Werken op steenoven was het leste wat de duivel geschenken had. Sociaal gezien liepen de steenovenarbeiders een heel stuk achter op de dagloners. Werken in de baksteenindustrie was moeilijk te vergelijken met andere beroepen. Door de seizoensarbeid moest in dat ene seizoen een volledig jaarinkomen verdiend worden. Vrouwen en kinderen werkten mee. De kinderen maakten lange dagen, vaak 12 tot 14 uur en hadden geen tijd om te spelen. De meeste vrouwen moesten opzetten, vaak een stuk of zes stenen op de arm. Ze versjouwden in een dag van zo'n zeven tot tien uur wel 22,5 duizend kilo. Toen de overheid in 1889 een wet opstelde dat vrouwen niet meer

Ook de behuizing was armzalig. Vaak bestonden de huizen uit maar een of twee vertrekken waar tien personen woonden. Soms sliepen er wel zes of zeven ook oudere kinderen bij elkaar in een bedstee. Het drinkwater werd uit de rivier gehaald en er waren op negentig personen bijvoorbeeld slechts twee privaten beschikbaar. Bij een inspectie in 1912 kwam bij Ratering Arntz aan het licht dat het drinkwater uit dezelfde kolk gehaald werd, als waarin ook vuil, ontlasting en hondenlijken gedumpt werden.

Ben Janssen vertelde verder nog over de gezondheid van de steenovenarbeiders en de kindersterte. Drie van de tien kinderen vierden de eerste verjaardag niet. Ook zagen we dia's over hoe stenen door de jaren heen gemaakt werden. Het was een boeiende lezing waar ik met veel interesse naar heb geluisterd.

Ria Schouten

De belangstelling voor genealogie is nog steeds groot. Dat merken wij door de aanvragen die wij krijgen. Wij ontvangen ook regelmatig amateur-genealogen in ons kringgebouw op zoek naar hun Gendtse roots.. Daarom lijkt het ons aardig om in het vervolg af en toe een Gendtse familie die zich daartoe leent, uitgebreider qua stamboom onder de loep te nemen. Als eerste is de aftrap aan Stijn Schaars met een korte levensloop en een kwartierstaat van zijn familie.

Stijn Schaars: Stefanus Johannes Schaars

Werd geboren op woensdag 11 januari 1984 in Gendt. Hij bezocht hier de lagere school. Als hobby werd natuurlijk gekozen voor voetbal. Hoe kon het ook anders, want zowel vader Jan als grootvader Herman Schaars waren belangrijke voetballers bij de Bataven. Zijn talent bleef niet onopgemerkt en werd wel duidelijk toen de scouts van Vitesse Stijn eenmaal hadden gespot.

Stijn werd in het eerste jaar dat hij het OBC te Bemmelen bezocht, na schooltijd door het Vitessebusje afgehaald om bij de Academie van Vitesse trainingen te volgen. Het tweede jaar bezocht hij

voor zowel het middelbaar onderwijs alsook de trainingen de Vitesse Academie en werd daarvoor dagelijks gehaald en gebracht. Als “student

van de Academie” lag het natuurlijk voor de hand dat hij een eventuele carrière zou beginnen bij Vitesse te Arnhem. Dat gebeurde dus ook. Hij maakte zijn debuut in het profvoetbal op 9 maart 2003 in de wedstrijd Vitesse-FC Utrecht (1-4). In zijn eerste seizoen bij AZ kreeg hij aan het eind van 2005 last van een heupblessure. Op 9 januari werd hij daaraan succesvol geopereerd. Na een herstelperiode van meer dan een maand maakte Schaars op 19 februari 2006 zijn rentree (in de met 2-3 verloren wedstrijd tegen FC Utrecht).

Als jong talent wist hij zijn mannetje wel te staan. Ook Foppe de Haan, trainer/coach van Jong Oranje had Stijn al vrij vlot in het vizier. Zo werd Stijn de aanvoerder van Jong Oranje in 2006 en won de EK onder de 21. Na dit toernooi werd hij door Marco van Basten opgeroepen om af te reizen naar het WK voetbal in Duitsland. Maar op de dag van de opening van het toernooi kon Stijn, zonder dat de voetbalschoenen gebruikt waren, al weer huiswaarts keren.

Op 16 augustus 2006 maakte Schaars zijn debuut in het Nederlands elftal tijdens de vriendschappelijke wedstrijd in en tegen Ierland.

Schaars miste het merendeel van het seizoen 2006/07 en het complete seizoen erna vanwege blessureleed.

In 2008/09 was hij weer beschikbaar. In deze blessure tijd heeft hij echter wel van zich laten horen. Stijn was een van de AZ-spelers die in 2007 “de” trainer Louis van Gaal wist te bewegen om zijn voorgenomen plannen om AZ te verlaten, te laten varen. Stijn sprak namens het team het vertrouwen in hem uit en Van Gaal

bleef trainer van AZ. Dit alles niet zonder succes. In het seizoen 2008-2009 behaalde Stijn, als aanvoerder van AZ, met zijn elftal de landstitel.

Willem Rasing

32+33 Hermanus Schaars geb 1814 te Angerlo overl. 2 februari 1889 te Angerlo X 29 04 1845 Johanna Wilhelmina Eltink geb 1808 te Doesburg overl 12 december 1877 te Doesburg	34+35 Jacobus Koops geb april 1817 te Hengelo overl 28 februari 1888 te Angerlo X 23 04 1847 Willemiena Hulscher geb april 1811 te Hummelo en Keppel overl 21 oktober 1875 te Angerlo	36+37 Willem Roelofs geb 1806 te Herwen en Aerdt overl 1 november 1867 Te Bommel x 22 05 1847 Henrina Brugman geboren 1811 te Herveld overl 25 februari 1897 te Bommel	38+39 Gerhardus Rieswijk geb 1819 te Wehl overl 11 januari 1909 te Arnhem x Allegonda Margaretha Willemssen geb 1827 te Zevenaar overl 9 december 1855 te Zevenaar	40+41 Florentinus Rasing geb te Gendt 27 augustus 1801 overl. te Gendt 13 februari 1861 x 04 05 1843 Johanna Wiltink geb te Gendt 20 juni 1818 overl te Gendt 3 mei 1900	42+43 Hendrikus Hoedemaker geb te Gendt 7 juni 1800 overl te Gendt 19 februari 1879 x 23 04 1829 Willemiena Leenders (3) geb te Huissen 3 januari 1803 overl te Gendt 14 oktober 1883	44+45 Peter Rensen geb te Gendt 8 februari 1804 overl te Gendt 20 juni 1847 x 19 09 1837 Mechtelt Natrop geb te Bommel 1 december 1812 overl te Gendt 9 december 1889	46+47 Hendrik Gunsing geb te Pannerden 7 mei 1811 overl te Gendt 10 april 1866 x 03 05 1844 Maria Berntsen geb te Duiven 7 december 1815
16 Wilhelmus Hermanus Johannes Schaars geboren 1845 te Angerlo overleden 26 januari 1922 te Angerlo 4 juli 1874 te Angerlo	17 Hendrika Koops geboren 1850 overleden 1 april 1932 te Angerlo	18 Johannes Roelofs geboren Maart 1850 te Bem- mel overleden 14 maart 1928 te Bommel 1 augustus 1883 te Arnhem	19 Johanna Hendrica Rieswijk geboren 22 maart 1854 te Zevenaar overleden 13 oktober 1916 te Bommel	20 Frederik Rasing geboren 19 maart 1844 te Gendt overleden 29 maart 1918 te Gendt 10 april 1874 te Gendt	21 Hendrina Hoedemaker geboren 12 oktober 1850 te Gendt overleden 26 juli 1914 te Gendt	22 Jan Rensen geboren 7 mei 1839 te Gendt overleden 15 maart 1922 te Gendt 8 mei 1872 te Gendt	23 Johanna Aleida Gunsing geboren 20 september 1845 te Gendt overleden 9 juli 1905 te Gendt
8 Hendricus Johannes Cornelis Schaars geboren, 17 februari 1879 te Angerlo, overleden, te Gendt 31 maart Gehuwd, 30 januari 1913 te Bommel	9 Allegonda Wilhelmina Hendrika Roelofs geboren, 22 oktober 1885 te Bommel, overleden, te Gendt 31 maart	10 Peter Frederik Rasing geboren, 25 maart 1880 te Gendt, overleden, 24 december 1950 te Gendt steenfabrieksarbeider Gehuwd, 2 november 1907 te Gendt	11 Cornelia Catharina Rensen geboren, 26 augustus 1885 te Gendt, overleden, 24 september 1950 te Gendt				
4 Hermanus Johannes Schaars, geboren, 31 januari 1914 te Gendt, overleden 31 maart 1990 te Nijmegen Beroep: herbergier Gehuwd op 22 november 1946 te Gendt				5 Everdina Petronella Theresia Rasing, geboren, 05 oktober 1926 te Gendt,			
2 Johannes Theodorus Schaars, geboren, 08 juni 1952 te Gendt, Beroep: belastingambtenaar Gehuwd op 13							
1	Stefanus Johannes geboren 11 januari						

48+49 Jan Janssen geb 19 april 1825 te Gendt X 04 05 1850 Bartjen van Vorselen geb 22 maart 1850 te Gendt, overl 26 september 1876 te Gendt	50+51 Willem Hooijman, geb. 6 april 1822 in Gendt. X 23 12 1852 Johanna Adrianan ter Meer geb. 27 maart 1824 te Bommel overl. 18 oktober 1884	52+53 Cornelis Wiltink, geb.27 september 1822 te Gendt, overl. 31 december 1907 te Duiven X 3 06 1854 Aleida Hendriksen, geb. 18 september 1830 te Zevenaar overl. 12 juli 1914 te Duiven	54+55 Gerardus Boekhorst, geb 24 december 1832 te Duiven, overleden 13 januari 1913 te Gendt X 24 07 1863 Maria Elizabeth Peeters geb 24 maart 1837 te Didam, overl 17 februari 1911 te Gendt	56+57 Johannes Gerdson, geb 7 augustus 1799 te Bommel, Overl 19 februari 1853 te Bommel X 25 04 1834 Elisabeth Buurman geb 25 maart 1806, overl 1 mei 1885 te Bommel	58+59 Johannes Huting, geb 6 juni 1815 te Bommel, overl 8 januari 1886 te Bommel X 8 05 1840 Petronella Jansen geb 16 juni 1815 te Lent, overl 1 augustus 1891 te Bommel	60+61 Willem Alofs, geb 9 februari 1799 te Bommel, overl X 14 07 1837 Richarda Driessen geb 14 maart 1810 te Bommel, overl 6 maart 1881 te Bommel	62+63 Gradus Hollant geb 27 augustus 1818 te Gendt, overl 5 december 1890 te Gendt X 29 04 1851 Hendrina van Kempen geb 30 juni 1826 te Gendt, overl 17 december 1907 te Gendt
24 Albert Janssen, geboren op 9 april 1851 te Gendt. Overleden 1 oktober 1915 te Gendt, arbeider 31 oktober 1876 te Gendt	25 Geertruida Hooijman, geboren op 31 mei 1854 te Gendt. Overleden 08 08 1901 te Gendt	26 Hendrikus Wiltink, geboren 23 februari 1862 te Heteren, 29 januari 1890 te Gendt	27 Wilhelmina Boekhorst, geboren op 16 augustus 1869 te Gendt. Overleden 6 april 1940 te Haalderen	28 Hermanus Gerdson, geboren op 2 september 1845 te Bommel. overleden op 2 januari 1894 te Bommel 7 mei 1875 te Bommel	29 Catharina Huting, geboren op 6 maart 1849 te Bommel. overleden 12 april 1927 te Bommel	30 Theodorus Alofs geboren op 5 april 1848 te Bommel. overleden op 20 november 1930 te Bommel 9 mei 1883 te Gendt	31 Johanna Geertruida Holland, geboren 6 januari 1856 te Gendt overleden 3 december 1920 te Bommel
12 Bernardus Janssen, geboren 17 januari 1890 te Gendt. overleden 1 juni 1970 te Gendt Gehuwd 15 mei 1919 te Bommel	13 Aleida Maria Wiltink, geboren 31 oktober 1894 te Gendt overleden 1 september 1988 te Gendt	14 Hermanus Gerdson Geboren 21 juni 1885 te Bommel, Gehuwd , 22 mei 1913 te Bommel	15 Gerarda Hendrina Alofs Geboren 23 december 1885 te Bommel				
6 Albertus Hendricus Janssen, geboren op 31 januari 1921 te Gendt overleden op 13 oktober 2000 te Nijmegen Gehuwd, 6 juli 1948 te Haalderen				7 Maria Gerarda Gerdson, geboren 15 december 1923 te Bommel. overleden 4 juni 2006 te Gendt.			
3 Aleida Elisabeth Janssen Geboren te Gendt 12 september 1953 Beroep: Onderwijzeres december 1974 te Gendt							
Schaars 1984 te Gendt							

Wegens **overlijden** hebben wij afscheid moeten nemen van ons (gezins)lid:

Bart Wassink, echtgenoot van
Mieneke Berns
Geboren op 22 juni 1932
Overleden op 11 december 2008

Tom Nahon, ons bestuurslid
Geboren op 1 april 1926
Overleden op 5 maart 2009

Henk van Blitterswijk, echtgenoot van
Truus van der Lely
Geboren op 26 juni 1930
Overleden op 25 maart 2009

Arie Hoogland, echtgenoot van
Leida Peters
Geboren op 14 december 1946
Overleden op 25 maart 2009

Ab Teunissen, echtgenoot van
Ans Derksen
Geboren op 20 mei 1935
Overleden op 7 april 2009

Bep Janssen-Vos, echtgenote van
Henk Janssen
Geboren op 24 november 1947
Overleden op 26 april 2009

Wij willen de verwanten en vrienden ons medeleven betuigen en sterkte wensen met het verwerken van hun verlies

*Een voorbeeld van een rijwielbelastingplaatje uit 1924.
Inmiddels hebben wij ook enkele belastingplaatjes in ons bezit (zie aanwinsten).*

Aanwinsten

Ontvangen van:

Mevr. A. Peters-Huisman: catechismus en andere religieuze boekjes
Dhr. J. Leenders: kaart Rijkswaterstaat van splitsingspunt Pannerden 1873
Mevr. N. Helsen-Cornelissen: schoolschrift en schrift met knipsels
Mevr. C. Lotze-Snijders: liedboekje *Als je kunt zingen, zing dan mee*
Mevr. Castrop-Teunissen: bijna 100 bidprentjes
Mevr. Wegh-v.d. Graaf: hellebaard en sjerp van Soli Deo Gloria
Mevr. C. Janssen-Rasing, circa 150 bidprentjes
Dhr. W. Rasing: penning steenfabriek ter ere van 25-jarig dienstverband en bidprentjes
Mevr. R. Peters: feestgids 50 jaar Pro Corpore
Dhr. G. Ederveen: aantal boeken
Dhr. P. Peters: archief van het jongerenwerk
Mevr. Juffermans: foto reünie 1938/1939 meisjesschool
Mevr. Peters-Rutjes: belastingplaatjes.
Mevr. D. Leensen-Lukassen: foto's Indiëgangers en een boek over Bemmelse/Haalterense Indiëgangers
Dhr. H. Opgenoort, kopie van zijn familiewapen
Dhr. R. Verhoeven: aantal foto's
Mevr. M. v.d. Broek, opgegraven bevrijdingsplaquette

Welkom nieuwe leden

Uit Gendt, tenzij anders vermeld:
H. van Moerkerk, Amersfoort
R. Lentjes, Huissen
A.G.C. Tillemans, Angeren
A.G.M. Balduk, Nieuwe Pekela
H. Opgenoort, Haalteren
J. van Deelen
B.R.J. Vermeulen
B. Kuster

Inmiddels hebben we **551 leden!!!**

Colofon:

e-mail: info@historischekringgente.nl

website

www.historischekringgente.nl

Redactie Ganita mare:

Yvonne de Boer-Ravestein (eindredactie)

Mia Gerrits-Bouwman

Henk Klaassen

Geert Visser

Onze redactie is te bereiken via bovenstaand e-mail adres, maar ook op de in de kolom hier naast genoemde adressen en telefoonnummers

Huisvesting: in 'Villa Ganita'

Nijmeegsestraat 19, 6691 CK Gendt

Betalingen:

Hist.Kring Gente te Gendt

bank 1164 26 705

Drukwerk Ganita Mare: DATADRUk Gendt

Bestuur Historische kring Gente

Voorzitter: **Geert Visser,**
Kard. de Jongstraat 2, 6687 LG Angeren,
tel. 026 3256718

Secretaris: **Yvonne de Boer,**
Waterwolf 31, 6681 TH Bommel,
tel. 0481 422400

Penningmeester: **Geert Witjes,**
De Haspel 9, 6691 PP Gendt,
tel. 0481 422851

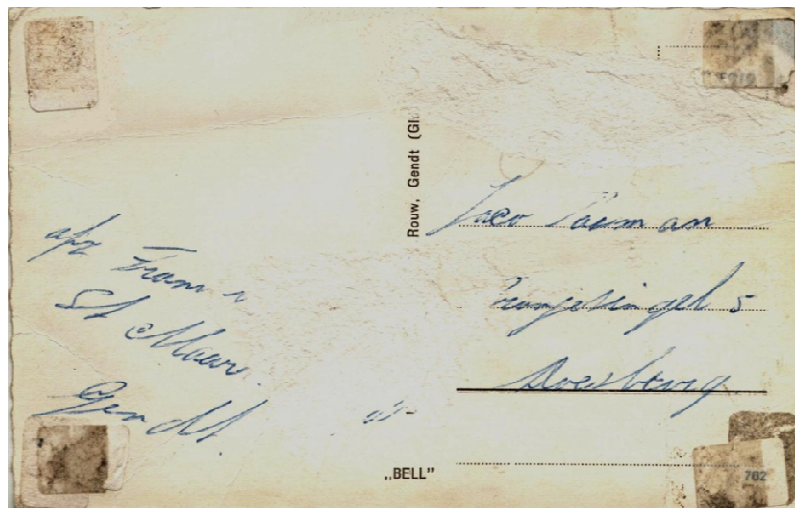
Foto- en knipselarchief: **Riet Berends-Peters,**
Baron van Gendtlaan 7, 6691 ZH Gendt,
tel. 0481 422471

Genealogie: **Mia Gerrits-Bouwman,**
Steenakker 11, 6691 DM Gendt,
tel. 0481 423543

Archeologie en geografie: **Gerard Janssen,**
Nijverheidsweg 15, 6691 EZ Gendt,
tel. 0481 431324

Presentaties: **Henk Klaassen,**
v.d.Duyn van Maasdamstr. 8, 6691 CT Gendt,
tel. 0481 424253

Dialect en Algemene Zaken: **Harrie Scholten,**
Hendrik Braamstraat 2, 6691 ZD Gendt,
tel. 0481 421503

Achterkant kaart De Bataven

Op onze vraag uit de vorige Ganita mare wie de Frans v. was uit de St. Maartenstraat die bovenstaande kaart verstuurd had, kregen wij enkele reacties. Een paar meenden dat het Frans van Rijn moest zijn, anderen hielden het op Frans van Haaren. Riet Berends, ons bestuurslid en ex buurmeisje van Frans van Rijn trok de stoute

schoenen aan en belde hem op. Hij vertelde dat hij het niet geweest was, dus dan blijft Frans van Haaren over. Naar verluidt moet het dan wel zijn moeder geweest zijn, die namens hem de kaart geschreven heeft, want het handschrift schijnt te mooi voor Frans zelf geweest te zijn.

Welkom op de maandagavond vanaf 2000 uur en op de woensdagmorgen vanaf 0930 uur.

Al is het alleen maar voor de koffie

“Ik krieg gaauw ‘n bruureke”, zei Bjènje tegen de meester. “Hoe dat zo?”, vroeg die. “Now, vörrige wèek gieng mien moeder nor ‘t ziekenhuus en toen krieg ik ‘n zusje en now lig mien vaodèr dur ien”.